

**LANDSTINGETS
OMBUDSMANDS
BERETNING
FOR 2002**

5. Krav om tilbagebetaling af løn. Krav til sagsbehandlingen. God forvaltningsskik.

A, der var alderspensioneret forvaltningschef, klagede over, at K Kommune havde krævet tilbagebetaling af vederlag for merarbejde, som A havde modtaget.

Ombudsmanden kritiserede kommunen for mangelfuld sagsoplysning, manglende partshøring og utilstrækkelig og misvisende begrundelse.

Ombudsmanden udtalte i den forbindelse blandt andet, at kommunen ikke uprøvet havde kunnet lægge en revisionsmæssig vurdering af tilbagebetalingsspørgsmålet til grund.

Ombudsmanden udtalte også, at afgørelser om at kræve tilbagebetaling af løn er afgørelser i forvaltningsretlig forstand.

Ombudsmanden henstillede, at kommunen genbehandlede sagen. I relation til kommunens sagsbehandling fandt Ombudsmanden i øvrigt, at kommunen i væsentlig grad havde tilsidesat god forvaltningsskik, og Ombudsmanden anmodede kommunen om at meddele, hvad dette gav anledning til. (J. nr. 11.10.21.01/095-01)

Jeg modtog den 5. oktober 2001 A's klage over kommunens behandling af en sag om tilbagebetaling af merarbejdsvederlag.

A blev ved kommunens brev af 6. juni 1991 ansat som økonomichef fra 1. juli 1991.

Om ansættelsesvilkårene hedder det i økonomiudvalgets beslutning af 29. april 1991:

”Souschef A overflyttes til stillingen som økonomichef, leder af økonomisk forvaltning med de afdelinger, der fremgår af den nye struktur.

På baggrund af A's interne notat af 28. april 91, som blev gennemgået på mødet, godkender og tilkendegiver økonomiudvalget,

at der efter nærmere aftale mellem souschefen og kommunaldirektøren om arbejdets tilrettelæggelse tilknyttes økonomichef stillingen sekretærbistand,

at terminaladgang fra bopælen til kommunekontoret etableres,

at der på baggrund heraf ydes fri telefon efter cirkulære af 14. juni 72 inden for en grænse på 1.000 kr. hvert kvartal for tællerdebiterede samtaler,

at funktionen som stedfortræder for kommunaldirektøren og det hertil knyttede særlige tillæg bibeholdes, og

at honorering for eventuelt merarbejde og arbejde på søn- og helligdage og andre fridage honoreres kontant bagud ved hver lønudbetaling på grundlag af en opgørelse for den forudgående optjeningsperiode fra den 21. i en måned til den 20. i den følgende måned.”

Stillingen er senest klassificeret ved aftale af 26. maj 1999 mellem Landsstyret og Nunatsinni Atorfillit Kattuffissuat med virkning fra 1. januar 1998. Aftalen, som er kundgjort i Nal. C-I 2-1-346, har hjemmel i landstingslov nr. 5 af 14. maj 1990 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland, § 49, stk. 1.

Det fremgår af aftalen, at økonomichefstillingen er klassificeret i lønramme 35 med et tillæg på 34.420 kr. i grundbeløb pr. 1. april 1991. Det fremgår videre af aftalen, at det ydede tillæg dækker ”alle former for honorering af merarbejde samt mistede fridage.”

Det fremgår herudover, om kommunaldirektører i aftalens § 2, stk. 2:

”Bestemmelserne om ydelse af godtgørelse for merarbejde og bestemmelserne om ydelse af godtgørelse for mistede fridage finder ikke anvendelse for kommunaldirektører.”

Herudover foreligger på A's personalesag følgende instruks af 4. februar 1998 fra kommunaldirektør X til kommunens lønkontor:

”Det kan godkendes at Økonomichef A's merarbejde udover rådighedsforpligtelse opgøres måned for måned minus fradrag for rådighedsforpligtelse”.

Efter kommunens oplysninger, som A ikke har bestridt, har A været konstitueret som kommunaldirektør i perioden 12. juli til 11. august 1999. Der foreligger ikke i A's personalesag dokumentation for denne konstitution, ligesom der ikke foreligger specifikation for lønudbetalingen for denne periode.

Der findes dog i sagen to standardblanketter for merarbejde for henholdsvis perioden 21. juni til 20. juli 1999 og for perioden 21. juli til 20. august 1999.

Blanketten for perioden 21. juni til 20. juli 1999 er ikke attesteret eller anvist til udbetaling.

Blanketten for perioden 21. juli til 20. august 1999 er attesteret eller anvist til udbetaling ”X”.

På disse blanketter er blandt andet opgjort følgende merarbejde:

”14. juli 1999, kl. 0800 -1500, 7,
15. juli 1999, kl. 0800 - 1700, 9,
17. juli 1999, kl. 1830 - 2030, 2,
18. juli 1999, kl. 1830 - 2030, 2,
24. juli 1999, kl. 1900 - 2000, 1,
26. juli 1999, kl. 0800 - 1200, 4,
27. juli 1999, kl. 1400 - 1700, 3,
28. juli 1999, kl. 1830 - 2030, 2,
29. juli 1999, kl. 1700 - 2030, 3,5,
3. august 1999, kl. 0800 - 1200, 4,
4. august 1999, kl. 0800 - 1500, 7,
10. august 1999, kl. 0900 - 1400, 5,
11. august 1999, kl. 1300 - 1500, 2”

A var også i perioden 27. oktober 1999 til 28. februar 2000 konstitueret kommunaldirektør. Denne konstitution er dokumenteret i personalesagen.

Der foreligger for denne periode lønspecifikationer, som indeholder følgende udbetalinger af merarbejde:

Merarbejde for perioden 21. december 1999 til 20. januar 2000, udbetalt 65 enheder til sats 189,78 med fradrag af skat den 31. januar 2000.

Merarbejde, uden periodeangivelse, udbetalt 86 enheder til sats 189,78 med fradrag af skat den 29. februar 2000.

Merarbejde for perioden 21. februar til 30. marts 2000, udbetalt 87 enheder til sats 189,78 med fradrag af skat den 30. marts 2000.

Merarbejdet, som udbetaltes 29. februar 2000 er dokumenteret ved et merarbejdsskema attesteret eller anvist med underskrift ”Y”. Der er herudover ikke dokumentation i sagen for, hvem som har godkendt udbetaling af øvrigt merarbejde i konstitutionsperioden.

Ved brev af 16. december 1999 anmodede A om afsked på grund af alder med udgangen af oktober 2000.

Kommunen godkendte ansøgningen i brev af 13. marts 2000.

Der foreligger dernæst et notat af 28. oktober 2000 fra kommunaldirektøren til økonomiudvalget, hvori kommunaldirektøren gør rede for et møde, som han havde med KANUKOKA den 27. oktober 2000.

Jeg har valgt at citere uddrag af dette notat, idet det indeholder kommunaldirektørens vurdering af sagsfaktum. Jeg bemærker i den forbindelse, at jeg har noteret mig, at kommunen i sit svar af 13. januar 2002 til mig har betegnet notatet som ”fortroligt”. Kommunens egen klassifikation af sagsakter som fortrolige eller lignende er uden afgørende betydning for, hvorvidt sagsakterne kan offentliggøres. Jeg tager stilling til, om jeg bør citere fra sådanne sagsakter ud fra en vurdering af, om dokumenterne vil være undergivet aktindsigt, eller i øvrigt er af betydning for min oplysning af sagsforløbet.

Det fremgår af notatet:

”...

Ledende embedsmænd (Forvaltningschefer)

Ved min tiltræden konstaterede jeg, at jeg fik arbejdsedler fra forvaltningscheferne, hvorpå der bl.a. var anført særydelser (ydelse for arbejde på ubekvemme tidspunkter), overtid o.l. til udbetaling.

Da forvaltningscheferne ikke er berettiget til særydelser, overtidbetaling m.v. og da de oppebærer rådighedsstillæg, har jeg ikke anvist deres arbejdsedler, men oplyst dem om at jeg vil drøfte sagen med KANUKOKA.

I forbindelse med ovennævnte har jeg forespurgt kommunens tidligere økonomichef om hvorvidt revisionen har revideret forvaltningschefernes lønninger.

A har overfor mig oplyst, at dette var sket.

Det er kutyme, at man i såvel private som offentlige virksomheder reviderer direktionens lønninger.

Jeg har efterfølgende kontaktet revisionen og forespurgt om de havde revideret lønudbetalinger, rejseregnskaber m.v. for kommunaldirektøren samt forvaltningscheferne.

Chefrevisor R har oplyst, at dette ikke er tilfældet, hvilket skyldes, at der er indgået en aftale mellem dem og A om, at kommunernes revision reviderer K Kommunes regnskab på et overordnet niveau.

Da jeg stikprøvevis har konstateret uregelmæssigheder har jeg sendt forvaltningschefernes lønsager til revisionen med anmodning om at de reviderer dem i henhold til gældende praksis.

Jeg har aftalt med revisionen, at nævnte opgaver ikke påfører kommunen merudgifter i forhold til de i budgettet afsatte udgifter til revision. ...

KANUKOKA er enig i nævnte fremgangsmåde, ligesom de har bekræftet, at der ikke kan udbetales overtimer, særydelser m.v. til forvaltningscheferne.

Sagen vil blive forelagt økonomiudvalget/kommunalbestyrelsen, når revisionen er tilendebragt.

...”

Kommunen har i sit svar af 13. januar 2002 til mig oplyst, at dette notat blev forelagt økonomiudvalget den 7. november 2000.

Kommunen har i sit brev af 7. april 2001 til A, som jeg citerer neden for, og hvori kommunen gør sit tilbagebetalingskrav gældende, henvist til beretning nr. ... afgivet af Kommunernes Revision den ... Jeg har rekvireret beretningen hos Kommunernes Tilsynsråd, og det fremgår af beretningen:

”2.6. Lønninger og vederlag

Vi har vurderet forretningsgange og revideret et antal lønsager inden for følgende områder:

...

- Forvaltningschefer

...

...

Konklusion

Om bemærkninger til gennemgangen henvises til bemærkningsafsnittet.

...

3.6. Lønninger og vederlag

...

Sag nr. ...

Stillingen er klassificeret i lønramme 35, skalatrin 48. Herudover ydes et særligt tillæg, der rettelig er et rådighedstillæg, som skal dække alle former for honorering af merarbejde samt mistede fridage.

Der ydes endvidere souschefstillæg som stedfortræder for kommunaldirektør.

Ved gennemgang af sagen er det konstateret, at kommunen har udbetalt merarbejde ud over 10 timer pr. måned. Udbetalingen er sket løbende hen over året. En del af det udbetalte vederlag er præsteret i perioder, hvor pågældende har været konstitueret som kommunaldirektør.

Endvidere er der udbetalt natpenge og tillæg for arbejde på lørdag/søndag.

...

Med hensyn til sag nr. ... og ... mener vi, at der er en konflikt mellem skrivelsen fra KANUKOKA af 27. juli 1998, hvor udmøntningen af det kommunale cheflønsprojekt meddeles kommunerne, og aftalen der er optrykt i NAL 2-1-346.

Skrivelsen fra KANUKOKA lægger op til, at godtgørelse for merarbejde kan ydes, såfremt det samlede merarbejde væsentligt overstiger det merarbejde, der anses for godtgjort gennem det særlige tillæg, jf. aftale om arbejdstid og merarbejde for tjenestemænd, § 22. Denne formulering ses ikke gengivet i Aftale om klassificering af visse tjenestemandstillinger i kommunerne, jf. NAL 2-1-346.

Vi er dog enige i, at såfremt merarbejde honoreres, skal reglerne i § 22 i Aftale om arbejdstid og merarbejde for tjenestemænd overholdes. Honoreringen kan således ikke ske med løbende månedlig udbetaling af overtimer, men skal fastsættes kvartervis bagud som et vederlag en gang for alle."

Brevet fra KANUKOKA, som revisionen henviser til, er lagt i kopi på A's personalesag.

Den pågældende aftale om arbejdstid, som er kundgjort i Nal. C-I 8-1-70, er aftale af 27. maj 1993 mellem Landsstyret og Tjenestemænds og Overenskomstansattes Centralorganisation i Grønland, TOC/NAK, i henhold til § 49, stk. 1, i landstingslov nr. 5 af 14. maj 1990 om Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd i Grønland om merarbejde samt om godtgørelse for mistede fridage for Grønlands Hjemmestyres og kommunernes tjenestemænd.

Aftalen indeholder følgende relevante bestemmelser:

"§ 22. Tjenestemænd i egentlige chefstillinger m.v.

For tjenestemænd i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede stillinger, for hvilke der ikke er indgået aftale som nævnt i § 20, stk. 5, afgøres spørgsmålet om godtgørelse for merarbejde ud fra de synspunkter, som er anført i den af tjenestetidsudvalget af 11. maj 1965 afgivne 3. betænkning (nr. 572) side 29. Det er i denne forbindelse forudsat, at der kun ydes disse tjenestemænd godtgørelse for merarbejde, såfremt dette har været af et sådant omfang, at den pågældende tjenestemand samlede arbejdsbyrde set over en længere periode væsentligt har oversteget den, der påhviler tjenestemænd i almindelighed.

Stk. 2. Til tjenestemænd der oppebærer særligt tillæg, herunder rådighedstillæg, som godtgørelse for overarbejde m.v. kan godtgørelse kun ydes, såfremt det samlede merarbejde væsentligt overstiger det merarbejde, der anses som godtgjort gennem det særlige tillæg.

Stk. 3. Til tjenestemænd hvis normale tjeneste unddrager sig kontrol, samt til andre tjenestemænd hvis tjeneste helt eller delvis består i, at tilrettelægge arbejdet for andre eller i at kontrollere arbejdets udførelse, og som derigennem har indflydelse på arbejdstidens længde og på, at denne udnyttes på rette måde, ydes kun godtgørelse

for merarbejde, såfremt dette har været af et sådant omfang, at den pågældende tjenstemands samlede arbejdsbyrde set over en længere periode væsentligt har oversteg den, der påhviler tjenstemænd i almindelighed.

Stk. 4. For at godtgørelse kan ydes, skal tjenstemanden én gang om året afgive indberetning til sin foresatte om merarbejdet og dettes omfang.

Stk. 5. Såfremt tjenestefrihed ikke kan ydes, kan merarbejdet godtgøres med betaling, hvis størrelse fastsættes under hensyn til merarbejdets omfang. Godtgørelsen ydes som et vederlag én gang for alle. Godtgørelsen fastsættes på grundlag af en efter forudgående drøftelse med tjenstemanden afgivet indstilling fra den institution, hvori den pågældende gør tjeneste.

Kapitel VI. Specielle bestemmelser.

...

§ 24. Særlige arbejdstidsregler

Foranstående bestemmelser kan ved aftale suppleres med særlige regler for tjenstemænd hos de enkelte arbejdsgivere. Endvidere kan bestemmelserne ved aftale fraviges for tjenstemænd, hvis arbejdsvilkår er af særlig karakter, eller når andre særlige forhold måtte give grundlag herfor. Sådanne aftaler optages i de gældende specielle tjenestetidsbestemmelser hos de enkelte arbejdsgivere.”

Kommunen har bilagt sit ovennævnte brev af 7. april 2001 til A et uddrag af besøgsrapport nr. ... fra Kommunernes Revision. Datoen for rapporten er ikke oplyst.

Følgende fremgår af det uddrag af besøgsrapporten, som kommunen gjorde A bekendt med:

”Pågældende er fratrukket med pension pr. 31/10-00. Stillingen var klassificeret i lønramme 35, skalatrin 48, med et særligt tillæg på kr. 34.430 (1/4-91). Det særlige tillæg er retteligt et rådighedstillæg som skal dække alle former for honorering af merarbejde samt mistede fridage jvf. NAL 2-1-346. Der ydes endvidere souschefstillæg som stedfortræder for kommunaldirektør med kr. 24.380 årligt (1/4-91).

I 1999 er der præsteret 751 merarbejdstimer. Heraf er der udbetalt merarbejdstillæg for 638 timer, svarende til kr. 121.002. Herudover udbetales der natpenge og tillæg for arbejde på lørdag/søndag, svarende til kr. 7.069.

Fra januar til august år 2000 er der præsteret 348 merarbejdstimer. Heraf er der udbetalt merarbejdstillæg for 297 timer, svarende til kr. 56.364. Herudover udbetales der natpenge og tillæg for arbejde på lørdag/søndag, svarende til kr. 3.474.

Generelt kan det konkluderes, at kommunen har udbetalt merarbejde, ud over 10 timer pr. måned, løbende hen over året.

Pågældende har været konstitueret som kommunaldirektør i perioden 27/10-99 til 28/2-00. Det er påset, at konstitutionsvederlag er korrekt beregnet. En del af det overarbejde, der er udbetalt penge for, ligger i denne periode og udgør kr. 48.773.

I perioden 12/7 - 11/8-1999 har pågældende også været konstitueret som kommunaldirektør. I denne periode er der udbetalt ca. kr. 6.073. Beløbet kan ikke gøres helt nøjagtigt op, da det ikke fremgår af flextidskort på hvilke dage merarbejde er præsteret.”

Kommunen skrev, efter at sagen havde været behandlet først i kommunalbestyrelsen og efterfølgende i økonomiudvalget, den 7. april 2001 til A:

”Revisionens gennemgang af dine lønforhold

Revisionen har i deres beretning nr. ... samt i deres besøgsrapport nr. ... konstateret, at du har fået udbetalt for meget i løn (Kopi af besøgsrapport nr. ... vedlægges).

Kommunalbestyrelsen har behandlet sagen på sit møde den 14. februar 2001, ligesom økonomiudvalget har drøftet sagen den 28. marts 2001.

Økonomiudvalget har på sit sidste møde den 28. marts 2001 tiltrådt at de for meget udbetalte beløb skal tilbagebetales.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at revisionen samt undertegnede overfor kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget har oplyst at udbetalingerne af merarbejde samt særydelser er direkte i strid med gældende lovgivning.

Forinden jeg foretager mig yderligere, vil jeg gerne anmode dig om dine bemærkninger til sagen.

Du er velkommen til at kontakte mig for en aftale om et møde, hvor jeg kan uddybe revisionens bemærkninger.

Jeg skal afslutningsvis anmode dig om at dine evt. kommentarer er mig i hænde senest den 25. april 2001.

Med venlig hilsen

D

Kommunaldirektør

Kopi sendt til kommunernes revision.”

A svarede i brev af 21. april 2001 kommunen således:

”Vedr.: Kommunaldirektørens brev af 7. april 2001.

Kommunaldirektøren har ved ovennævnte brev anmodet mig om at indbetale et beløb vedr. for meget udbetalt løn under min ansættelse ved K Kommune.

Der er i brevet intet oplyst om beløbsstørrelse eller hvilken periode det skulle vedrøre.

Det er i brevet anført, at jeg under min ansættelse ved K Kommune ved modtagelse af løn har begået ulovlige handlinger. Det er ikke oplyst hvilken lovgivning jeg skulle have overtrådt.

Kommunaldirektøren har bedt om mine kommentarer til det af ham rejste krav inden 25. april 2001

Jeg skal i den anledning meddele kommunalbestyrelsen, at den løn inkl. tillæg og andre ydelser m.v. der er blevet udbetalt mig under min ansættelse ved K Kommune siden ansættelse i maj 1981 til pensionering pr. 1. november 2000 er sket efter de retningslinier skiftende kommunalbestyrelser som økonomiudvalg samt skiftende nærmeste foresatte har godkendt.”

Kommunen skrev den 22. maj 2001 til A:

”Vedr. tilbagebetaling af for meget udbetalt løn jfr. kommunens skrivelse af 7. april 2001.

De har haft kommunens skrivelse af 7. april 2001 til udtalelse. Da kommunen ikke har modtaget indvendinger skal man hermed anmode Dem om at indbetale følgende beløb

Merarbejde for perioden 27/10-99 - 28/2-00 kr. 48.773

Merarbejde for perioden 12/7-99 – 11/8-99 kr. 6.073

Det totale beløb udgør kr. 54.846;

Indbetalingen bedes foretages inden 8 dage fra dato.

For så vidt angår den løbende udbetaling af merarbejde samt udbetaling af særydelser skal jeg oplyse Dem om, at De vil blive indkaldt til et møde i forbindelse med revisionens besøg her i kommunen medio juni 2001.

Med venlig hilsen

D

Kommunaldirektør”

Der foreligger herefter følgende e-mail af 18. juni 2001 fra kommunaldirektør D til A:

”Subject: Tilbagebetaling af for meget udbetalt løn.
Du har ønsket at tale med borgmesteren om ovennævnte.
Du indbydes derfor til et møde på borgmesterens kontor mandag den 25. juni kl. 10.00.
I mødet deltager borgmesteren, chefrevisor R samt undertegnede.
Vil du venligst bekræfte aftalen.”

A skrev således til kommunen den 20. juni 2001:

”Kære borgmester.
Vedr.: Invitation til møde 25. juni 2001 kl. 10.00.
Kommunaldirektør D har ved elektronisk post af 18. juni 2001 inviteret mig til et møde med dig på dit kontor den 25. juni 2001 kl. 10.00 på dit kontor. Det er i den elektroniske post nævnt ovenfor oplyst at kommunaldirektør D og chefrevisor R skal deltage.
Som du sikkert er orienteret om af 1. viceborgmester ... har jeg og min kone afholdt et møde i slutningen af maj 2001 med 1. viceborgmester, hvor jeg, om de af K Kommune i breve af 7. april og 22. maj 2001 rejste beskyldninger og krav om tilbagebetaling af løn under ansættelse ved kommunen indtil 31. oktober 2000, fremførte mine synspunkter. 1. viceborgmester fik kopi af såvel kommunens breve som mit brev af 21. april 2001. 1. viceborgmester meddelte, at han ville orientere dig så snart du var hjemme i K fra mødevirksomhed andet steds.
Jeg skal meddele, at jeg og min kone gerne vil mødes med dig på dit kontor den 25. juni 2001 kl. 10.00, men det skal være uden deltagelse af kommunaldirektør D og chefrevisor R. Årsagen hertil meddelte jeg 1. viceborgmester under mit og min kones møde med ham.”

Kommunaldirektøren sendte den 22. juni 2001 følgende e-mail til A:

”Subject: Vedr. møde med borgmesteren
Du har ved skrivelse af 20. juni 2001 meddelt borgmesteren, at du ikke ønsker mødet afholdt sammen med undertegnede og revisionen.
Jeg har drøftet sagen med borgmesteren og finder det beklageligt, at du ikke vil mødes med undertegnede samt revisionen.
Baggrunden for mødet var alene en belysning af sagen, herunder på hvilken baggrund du har vejledt de politiske beslutningstagere om dit merarbejde.
Med hensyn til mødet med borgmesteren skal jeg oplyse, at han på et senere tidspunkt vil indkalde dig til et møde, hvorfor du skal betragte det planlagte møde som aflyst.”

Det næste sagsbehandlingsskridt foretog kommunen, da den 5. september 2001 skrev til A:

”Vedr. tilbagebetaling af for meget udbetalt løn samt din hustrus henvendelse dags dato.
Din hustru - ... henvendte sig dags dato på mit kontor i temmelig ophidset tilstand. Baggrunden var at jeg telefonisk kontaktede dig i går. Grunden til denne kontakt var efter min opfattelse ganske harmløs.

Jeg havde sat ... til at revidere vores liste over kommunens telefoner. Da der på listen var enkelte numre, som vi ikke kunne identificere, valgte vi at ringe til disse numre.

Tilfældigvis var dit gamle nummer et af disse. Men da du bliver ophidset barer ved at hører min stemme var det svært at forklarer dig noget som helst.

Jeg er selvfølgelig godt klar over, at du har overtaget alle forpligtigelser i forbindelse med den gamle mobiltelefon. Sekretariatet havde barer ikke fået dig slettet, men dette er nu sket.

I øvrigt oplyste din kone, at jeg forfulgte dig. Med de oplysninger jeg har modtaget fra mine kollegaer og andre må det da være omvendt. Hun nævnte også, at jeg ikke hilste på dig. Til din og hendes orientering er det svært at hilse på nogen som vender ryggen til eller for din kones vedkommende går forbi mig på trappen og kikker ned i jorden.

Med hensyn til din gæld til kommunen har det været svært eller rettere sagt umuligt at få aftalt et møde med dig. Revisionen og jeg forsøgte senest at arrangere et møde i juni måned.

Jeg har drøftet sagen med vores advokat, som heller ikke er i tvivl om at du har vejledt systemet til at udbetale dig ydelser som du ikke er berettiget til. Jeg agter derfor nu at fremsende vores krav til inddrivelse via ham.

Forinden vil jeg dog give dig en frist på 8 dage til at få en aftale med undertegnede,

I øvrigt vil jeg opfordre dig til at du fremover henvender dig direkte til mig og undlader at bruge din kone til budbringer. Hun er jo ansat i kommunen og har en loyalitets forpligtigelse som hun var tæt på at overskride i dag, hvilket ikke er hensigtsmæssigt."

A skrev den 11. september 2001 til kommunen:

"Vedr.: Kommunens breve af 7. april, 22. maj og 5. september 2001.

Jeg bekræfter modtagelsen af ovennævnte breve.

K Kommune bedes venligst skriftligt meddele, hvilken lovgivning den mig udbetalte løn under ansættelsen ved K Kommune skulle være i strid med."

Kommunen svarede den 27. september 2001 A således:

"Svar på din forespørgsel af 11. september 2001.

I de perioder, hvor du har været konstitueret som kommunaldirektør har du været omfattet af Aftale om betaling m.v. til tjenestemænd i Grønland under tjeneste i højere stilling. (Aftalen vedlægges).

Af aftalens pgf. 7 stk. 2 fremgår det at andre særlige ydelser udbetales efter de for den højere stilling gældende satser.

I aftalen om klassificering af visse tjenestemandstillinger i kommunerne fremgår det af pgf. 2 stk. 2. som omhandler tillæg til kommunaldirektører bl.a. at bestemmelserne om ydelse af godtgørelse for merarbejde og bestemmelserne om ydelse af godtgørelse for mistede fridage finder anvendelse for kommunaldirektører.

Sammenholder du de to aftaler, er det, som du også fik besked om fra revisor R, i strid med gældende regler at få kommunen til at anvise merarbejde til sig, når man er konstitueret som kommunaldirektør.

I realiteten har du overtrådt de samme regler som den tidligere kommunaldirektør. Bl.a. denne udeladelse af at give korrekte oplysninger til økonomiudvalget/nærmeste foresatte var en af grundene til at han blev fjernet fra posten. Dette fremgår af materialet i sagen og du kender jo sagen.

Det at du kender ovennævnte sag, og det at du også har fået oplyst af revisionen, at du ikke kunne kræve bl.a. merarbejde udbetalt i de perioder, hvor du var konstitueret som kommunaldirektør, gør efter min mening sagen ekstra alvorlig.

Det, der også gør sagen alvorlig, er, at du som tidligere personalechef har tilsidesat de regler og bestemmelser, som du i sagens natur skulle kende.

Afslutningsvis skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg kan dokumentere at du på andre væsentlige områder også har tilsidesat hjemmestyrets aftale- og lovgrundlag.

Dette har bevirket, at kommunen har lidt betydelige økonomiske tab.”

A klagede herefter den 5. oktober 2001 til mig. Klagen lyder således:

”Jeg skal herved venligst anmode om Ombudsmandens vurdering af om K Kommune har overholdt alle regler i sagsbehandlings- og forvaltningslov for Grønland i forbindelse med at K Kommune har afkrævet mig for meget udbetalt løn i forbindelse med min ansættelse indtil pensionering pr. 31. oktober 2000.

Jeg vedlægger som bilag flg.

1. Brev af 7. april 2001 fra K Kommune med bilag benævnt sag nr. 9
Til dette brev er mine bemærkninger, at det ikke af det vedlagte bilag benævnt sag nr. 9 fremgår, at det er min person, det måtte dreje sig om, og at der ikke er vedlagt kopi af Kommunens Revisions eventuelle indstilling til Kommunalbestyrelsen om hvilken lovgivning, der skulle være overtrådt. Det undrer mig også at der ikke er vedlagt ekstraktudskrift af kommunalbestyrelsen og økonomiudvalgets møder den 14. februar og 28. marts 2001 eller indskrevet som citat, så man nøjagtig kan se hvad det er der er besluttet. Ligeledes at der af underskriver anvendes ordet "jeg" i et brev fra en kommune.
2. Mit brev af 21. april 2001 til Kommunalbestyrelsen i K Kommune.
3. Brev af 22. maj 2001 fra K Kommune.
4. E-post af 18. juni 2001 fra Kommunaldirektør D.
5. Mit brev af 20. juni 2001 til Borgmester
6. E-post af 22. juni 2001 fra Kommunaldirektør D.
7. Brev af 5. september 2001 fra K Kommune Underskriver anvender igen ordet "jeg".
8. Mit brev af 11. september til K Kommune.
9. Brev af 27. september 2001 fra K Kommune, hvis indhold nu får mig til at klage over K Kommune fordi der indblandes en sag om en tidligere ansat ved K Kommune som jeg efter bedste mening ikke kan se måtte vedrøre et eventuelt forhold mellem mig og K Kommune samt at forhold omkring mit virke som personalechef før 15. juni 1991 - pr. hvilken dato jeg ophører med at virke i denne funktion - også skulle vedrøre et forhold mellem mig og K Kommune. Men det uhyrlige er for mig den udokumenterede påstand i næstsidste og sidste afsnit i brevet.
10. Mit brev af 16. december 1999 til K Kommune om afsked på grund af alder.
11. Brev af 27. marts 2000 fra Grønlands Hjemmestyre om afsked på grund af alder.
12. Brev af 6. juni 1991 fra K Kommune.
13. Mit brev af 15. juni 1991 til K Kommune.”

Jeg skrev den 11. oktober 2001 til kommunen:

”Jeg har den 5. oktober 2001 modtaget en klage fra kommunens tidligere økonomichef A over kommunens behandling af en sag om et krav mod A på tilbagebetaling af for meget udbetalt løn.

Jeg vedlægger en kopi af klagen med de bilag, som A har sendt mig.

Jeg forstår klagen således, at A er af den opfattelse, at forvaltningsrettens regler ikke er overholdt i forbindelse med kommunens behandling af sagen om at kræve et beløb tilbagebetalt.

Det bilagsmateriale, som A har vedlagt sin klage, giver mig herefter anledning til at undersøge følgende forhold:

Årsagen til at tilbagebetalingskravet først gøres gældende efter A's pensionering.

Kommunen anmodes om en redegørelse for årsagen til, at kravet først gøres gældende i april 2001.

Kommunens brev af 7. april 2001 til A.

Kommunen anmodes om at redegøre for, hvorfor det ikke er angivet i brevet, hvilket beløb som kræves tilbagebetalt.

Kommunen oplyser i brevet, at kommunen allerede har besluttet at kræve det for meget udbetalte beløb tilbagebetalt.

Kommunen anmodes i den anledning om at redegøre for, hvorvidt kommunen anser dette forhold for at være i overensstemmelse med sagsbehandlingslovens § 19 om pligtmæssig partshøring forinden, der træffes afgørelse.

Kommunen anmodes om at redegøre for, hvilke retsregler som efter kommunens opfattelse er tilsidesat, når kommunen i brevet skriver følgende:

”Det skal i den forbindelse bemærkes, at revisionen samt undertegnede overfor kommunalbestyrelsen og økonomiudvalget har oplyst at udbetalingerne af merarbejde samt særydelser er direkte i strid med gældende lovgivning.”

Kommunen anmodes samtidig om at redegøre for, hvorfor kommunen ikke i brevet oplyser A om, hvilke regler der henvises til.

Kommunens brev af 22. maj 2001 til A.

Kommunen anmodes for det første om at redegøre for, om kommunen i brevet opgør sit samlede tilbagebetalingskrav til 54.846 kr.

Kommunen anmodes dernæst om at redegøre for, hvad der sigtes til med brevets sidste sætning:

”For så vidt angår den løbende udbetaling ...”

Kommunen anmodes endvidere om at redegøre for årsagen til, at kommunen i brevet oplyser, at kommunen ”ikke har modtaget indvendinger”, selvom A i klagen til mig har vedlagt et brev af 21. april 2001 til kommunen, hvori han kommenterer kommunens opfattelse af sagen.

Kommunens brev af 5. september 2001 til A.

Kommunen anmodes om at vurdere, hvorvidt kommunen finder, at brevet er formuleret i overensstemmelse med god forvaltningsskik.

Kommunen anmodes dernæst om at redegøre for, hvorvidt kommunen finder det i overensstemmelse med sagsbehandlingslovens § 8, stk. 1, 1. pkt., om retten til partsrepræsentation og partsbistand, at kommunen anmoder A om ikke at lade sig repræsentere af sin ægtefælle.

Kommunens brev af 27. september 2001 til A.

Kommunen anmodes om at vurdere, om det efter kommunens opfattelse er i overensstemmelse med reglerne om tjenstlig tavshedspligt, at referere til en disciplinær sag mod en anden kommunalt ansat.

Kommunen anmodes dernæst om at redegøre for årsagen til, at kommunen i brevet anfører følgende afsluttende bemærkninger:

”Afslutningsvis skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg kan dokumentere at du på andre væsentlige områder også har tilsidesat hjemmestyrets aftale- og lovgrundlag.

Dette har bevirket, at kommunen har lidt betydelige økonomiske tab.”

Kommunen anmodes i den forbindelse om at redegøre for, hvilke forhold det citerede henviser til.

Generelt om kommunens tilbagebetalingskrav.

Kommunen anmodes om at vurdere, hvorvidt kommunen finder, at sagsbehandlingslovens begrundelseskrav i §§ 22 og 24 er opfyldt i sagen.

Kommunen anmodes desuden om at redegøre for, om kommunen alene støtter sit tilbagebetalingskrav på en revisionsmæssig vurdering, eller om kommunen støtter sit krav på andre oplysninger og overvejelser.

Jeg anmoder endelig kommunen om at sende mig A's personalesag til gennemsyn.

Jeg bemærker for god ordens skyld, at kommunens udtalelse eventuelt vil blive forelagt A til partshøring."

A sendte mig den 29. oktober 2001 en kopi af følgende brev, som han havde modtaget fra kommunens advokat:

"Vedr.: Mellemværende med K Kommune

K Kommune har anmodet undertegnede inddrive et udestående hos Dem stort kr. 54.846,00 svarende til for meget oppebåret løn i den periode De har været ansat hos K.

Det fremgår af sagens oplysninger, at De i perioden 12. juli til 11. august 1999 og 27. oktober 1999 til 28. februar 2000 har været konstitueret kommunaldirektør i K Kommune. I de perioder De har været konstitueret som kommunaldirektør, fremgår det endvidere, at De har fået udbetalt vederlag som følge af merarbejde i perioderne for henholdsvis kr. 6.073,00 og kr. 48.773,00.

Det følger af § 3 i aftale om betaling m.v. til tjenestemænd i Grønland under midlertidig tjeneste i højere stilling, at en tjenestemand, der midlertidig gør tjeneste i en højere stilling skal oppebære en løn svarende til forskellen mellem den løn inkl. tillæg han i henhold til sin stilling oppebærer, og den løn han ville opnå, såfremt han var udnævnt i den højere stilling. I overensstemmelse hermed har De i de perioder, De har være konstitueret, fået udbetalt løn svarende til, hvad en kommunaldirektør i K Kommune oppebærer.

Aflønning af kommunaldirektøren i K Kommune, var på de tidspunkter De var konstitueret i stillingen, reguleret ved aftale af 26. maj 1999 om klassificering af visse tjenestemandstillinger i kommunerne. Det følger af aftalens § 2, stk. 2, at bestemmelsen om ydelse af godtgørelse for merarbejde ikke finder anvendelse for kommunaldirektører. Som følge heraf har De uberettiget fået udbetalt merarbejde i de perioder De har været konstitueret som kommunaldirektør.

Da De som tidligere personalechef i K Kommune har været bekendt med reglerne om udbetaling af merarbejde til kommunaldirektører, og desuagtet selv har indberettet Deres merarbejde i den periode De var konstitueret som kommunaldirektør, og derved foranlediget det udbetalt, skal jeg på vegne K Kommune forbeholde mig ret til at foretage politianmeldelse vedrørende forholdet.

På ovennævnte baggrund skal jeg venligst anmode Dem indbetale kr. 54.846,00 til mit kontor snarest muligt og senest 14 dage fra dato, idet jeg i modsat fald er instrueret om at udtage stævning. Indbetaling kan ske pr. check eller ved overførsel til kontorets konto, kontonr. ...

Endelig skal jeg for en god ordens skyld meddele, at nærværende skrivelse skal betragtes som et rentepåbud, jf. Rentelovens § 3, stk. 2, hvorefter K Kommunes tilgodehavende vil blive forrentet med den til enhver tid værende diskonto med tillæg af 5% begyndende 30 dage fra d.d. og indtil betaling sker."

Jeg skrev den 31. oktober 2001 til kommunen:

”Jeg bekræfter indledningsvis, for god ordens skyld, at jeg den 26. oktober 2001 modtog kommunens brev, hvori kommunen oplyser, at kommunen forventer at kunne svare i sagen inden udgangen af november måned.

Jeg modtog efterfølgende, den 29. oktober 2001, fra A kopi af et brev fra kommunens advokat. Jeg vedlægger en kopi af dette brev til orientering.

Jeg anmoder i den anledning kommunen om at oplyse, hvorvidt sagen, som anført af advokaten, vil blive indbragt for retten, eller om der vil blive indgivet politianmeldelse vedrørende det retsforhold, som kommunen støtter sit tilbagebetalingskrav på.”

Jeg modtog den 23. januar 2002 følgende svar fra kommunen:

”Hermed fremsendes vedlagt redegørelse som svar på ovennævnte klage samt A P-sag. Såfremt det er muligt ønsker K Kommune, at mødes med ombudsmanden for at drøfte sagen. Ønsket er begrundet i at der er en sammenhæng med en sag som er rejst af den tidligere kommunaldirektør X.

Hermed fremsendes redegørelse vedr. tidligere økonomichef A. Kommunen beklager samtidig den lange sagsbehandlingstid, hvilket skyldes mangel på ressourcer.

Indledningsvis kan det undre kommunen, at A klager til ombudsmanden over manglende overholdelse af den grønlandske lovgivning.

Dette specielt når det er dokumenterbart at han selv brudt samme lovgivning samt andre regler i forbindelse med sagsbehandling herunder tilfældig brug af overenskomster, manglende indberetning af erhvervsstøtte samt eksempelvis tildeling af tillæg til ansatte. Tillæg der ikke har været godkendt af hjemmestyret og tillæg der ikke var hjemmel til at udbetale.

Der vil i slutningen af denne redegørelse blive fremlagt eksempler,

Det skal samtidig bemærkes, at han selv i november 2000 forsøgte at få en ulovlig aftale igennem med kommunaldirektøren. (Kopi af skrivelse fra kommunaldirektøren til A af 2. november 2000 beror i sagen). I den forbindelse klagede han til den tidligere borgmester og kaldte kommunaldirektøren paragrafrytter.

Årsagen til at tilbagebetalings kravet først gøres gældende efter A's fratreden er følgende:

Ved kommunaldirektørens tiltrædelse konstaterede han mange uregelmæssigheder, hvilket bl.a. fremgår af et internt fortroligt notat, der har været forelagt økonomiudvalget på et møde den 7. november 2000. Kopi vedlægges som bilag 1. Som yderligere dokumentation vedlægges som bilag 2 lønsedler fra 1997 - 1999. Af disse lønindberetninger fremgår det at A's løn fra 1997 - 1999 er steget med over 120.000 kroner.

A officielt fratrådte den november 2000.

Ved revisionens gennemgang af kommunens regnskaber herunder lønningerne for forvaltningscheferne, konstateres det at A har misbrugt sin stilling til uberettiget at formå borgmesteren til at anvise sig merarbejde i de perioder hvor han har været konstitueret kommunaldirektør. Da revisionsberetning nr. ... først blev behandlet på kommunalbestyrelsens møde den 14. februar og efterfølgende på økonomiudvalgets møde den 28. marts har det ikke været muligt at tilskrive A før disse møder var afholdt.

Kommunens brev af 7. april 2001:

Årsagen til at beløbet ikke er angivet i brevet er følgende:

Beløbet er angivet i det bilag der er vedlagt fra revisionsberetning nr. A er fuldt ud klar over at det er hans merarbejde, der er beskrevet i dette bilag.

Årsagen til at kommunen oplyser at man har besluttet sig til at søge beløbet tilbagebetalt er bl.a. følgende:

A er tidligere af chefrevisor R fra Kommunernes Revision blevet gjort opmærksom på at han ikke både kunne oppebærer konstitueringsvederlag samt merarbejdsvederlag samtidig. Dette er sket i forbindelse med at han drøftede de vilkår han skulle fungere under som konstitueret kommunaldirektør. A har på intet tidspunkt kunne betragte sig som værende i god tro.

A har således kunne forvente at han skulle tilbagebetale pengene. Efter kommunens opfattelse er der ikke tale om høringspligt, såfremt man er klar over at man skal tilbagebetale eksempelvis indberetning af for mange overtimer.

Det er ligeledes normalt at kommunen korrigerer en del fejl i lønudbetalinger uden at hører den ansatte. Det der er atypisk her er at A er fratrukket.

De retsregler der omtales er tjenestemandens lovens regler om udbetaling af merarbejde. A er bekendt med disse regler. Dette er blandt andet baggrunden for at der ikke er nogen henvisning. På et senere tidspunkt er reglerne tilsendt A for om muligt at forsøge at genopfriske hans manglende hukommelse.

Kommunens brev af 22. maj 2001 til A

Kravet opgøres på baggrund revisionens oplysninger om hvilket beløb han har fået udbetalt samtidig med sit konstitutionsvederlag.

Med hensyn til skrivelsen vedr. A's indvendinger kan det oplyses, at disse var henlagt på en forkert sag, hvorfor de ikke indgik i sagsbehandlingen. Det fremgår således af originalbilaget, at det ikke er stemplet som indgået og set af hverken borgmester eller kommunaldirektør. Bilaget beror i dag i A's sag.

Kommunens brev af 5. september 2001.

Det første spørgsmål må være op til en uvildig vurdering.

For så vidt angår A's hustrus ret til at repræsentere A, er det en henstilling og ikke et påbud. Baggrunden er at ... den 5. september optrådte særdeles temperamentsfuld og aggressivt overfor kommunaldirektøren i vidners nærvær. Der vedlægges referat fra den efterfølgende samtale med ... som bilag 3.

Kommunens brev af 27. september 2001

Da forholdet har væsentlig betydning for sagen og da A er bekendt med at sagen er fortrolig er det kommunens klarer opfattelse at det er A der misbruger sin tavshedspligt. Han har således forevist og drøftet skrivelsen med den tidligere kommunaldirektør, desuagtet at han ved at sagen er omfattet af hans tavshedspligt. Kommunen er ikke i tvivl om at dette er en bevist handling fra A's side.

A har haft det fulde kendskab til den tidligere sag, da han var ansat. Da forholdet har skærpene betydning for sagen er det klart at der henvises til forholdet. I øvrigt henvises der til tjenestemandens lovens § 11 stk. 2.

Det efterfølgende spørgsmål, hvor der er udeladt eksempler, finder kommunen er i modstrid med ombudsmandens første spørgsmål vedr. kommunens varetagelse af tavshedspligten, hvorfor kommunen gerne vil udbede sig en forklaring herpå.

Men til brug for ombudsmandens behandling af sagen vedlægges følgende som bilag 4

Ansættelsesbrev til ...

Ansatt som ... selv om han er leder af kommunens entreprenørafdeling.

Tillægssag for ...

Ydelse af for stort § tillæg til ... (Beskrevet i bilag nr. 1)

Tillægssag for ...

Udbetaling af ca. 40.000 kroner på A's foranledning uden lovmæssig hjemmel.

(Bilag 1)

Konstitution af medarbejdere

Der henvises til mail af 11. juni 1998.

Omklassificering af medarbejdere uden forelæggelse for KANUKOKA

Der henvises til kommunaldirektørens redegørelse (Bilag 1).

Indberetning af erhvervslejemål (tilskud) for ...

Der henvises kommunaldirektørens redegørelse (Bilag 1) til udskrift af sagen

Generelt om kommunens tilbagebetalingskrav

Begrundelsen fremgår klart af skrivelsen af 27. september. Baggrunden for at kommunen først begrunder på dette sene tidspunkt skyldes at kommunen var af den klarer opfattelse, at A kendte reglerne bl.a., idet han i gennem mange år havde været ansvarlig for personaleområdet.

Kommunen støtter alene sit krav på den revisionsmæssige vurdering. Baggrunden er at kommunen ikke har haft ressourcer til at undersøge sagen nærmere, idet antallet af sager, hvor den tidligere ledelse, har bøjet lovgivningen langt har oversteget, hvad kommunen i forvejen har kunnet magte.

Såfremt det havde været muligt burde en uvildig instands have undersøgt kommunens tidligere administration på tilsvarende vis som sagen i Puisi i Nanortalik.

Kommunen har dog i stedet valgt at se fremad, og så vidt muligt lade de ting der er passeret ligge. Kommunen skal dog følge op på revisionsberetningerne, hvilket man har forsøgt at gøre på et lempeligt grundlag i denne sag, hvilket har vist sig at være umuligt.

Det skal afslutningsvis nævnes, at kommunen gentagne gange har henvendt sig til A for at få et møde, hvor man evt. kunne forlige sagen, men A har ikke ønsket at deltage i disse møder, hverken med revisionen eller med kommunaldirektøren.

Kommunen vedlægger samtidig A sag.”

Jeg gav den 28. januar 2002 A mulighed for at kommentere kommunens svar til mig.

Jeg skrev samtidig til kommunen:

”Jeg modtog den 23. januar 2002 kommunens redegørelse til sagen og A’s personalesag til gennemsyn.

Jeg har i den anledning sendt en kopi af kommunens redegørelse med bilag til A således, at A kan få lejlighed til at kommentere kommunens opfattelse af sagen.

Kommunen oplyser i følgebrevet til sin redegørelse, at kommunen ønsker et møde med Ombudsmanden om sagen på baggrund af, at kommunen er af den opfattelse, at der er sammenhæng med en sag, som er rejst af tidligere kommunaldirektør X.

Jeg går ud fra, at kommunen henviser til en klage, som den tidligere kommunaldirektør har indgivet til Ombudsmanden om kommunens videregivelse af oplysninger til private.

Jeg bemærker til orientering, at denne sag behandles særskilt, og at kommunen vil blive orienteret, når Ombudsmanden har besluttet, om der skal indledes en undersøgelse på grund af klagen.

Jeg bemærker dernæst, at Ombudsmanden gerne afholder et møde med kommunen såfremt kommunen finder, at der er tvivlsspørgsmål i relation til A’s klage, som kommunen ønsker en mundtlig drøftelse af.

Det vil dog være nødvendigt, at kommunen på forhånd konkretiserer, hvilke spørgsmål, som kommunen ønsker afklaret på et sådant møde.

Ombudsmanden finder det endvidere ikke hensigtsmæssigt at afholde et møde med henblik på at kommunen kan fremlægge oplysninger eller vurderinger, som Ombudsmanden efter almindelige sagsbehandlingsprincipper vil være forpligtet til at give A lejlighed til at kommentere som led i Ombudsmandens sagsbehandling.

Sådanne oplysninger og vurderinger bør kommunen fremsætte i skriftlig form.

Ombudsmanden kan endvidere ikke afholde et møde med henblik på en diskussion af Ombudsmandens opfattelse af, hvad en klage giver anledning til, idet opfat-

telsen af sagen hos den myndighed, som Ombudsmandens undersøgelse rettes mod, ikke er bindende for Ombudsmandens sagsbehandling og opfattelse af sagen.

Kommunen har i øvrigt i sin redegørelse vedrørende kommunens brev af 27. september 2001 til A udtrykt tvivl om forståelsen af min anmodning om en redegørelse for følgende passus i brevet:

”Afslutningsvis skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg kan dokumentere at du på andre væsentlige områder også har tilsidesat hjemmestyrets aftale- og lovgrundlag.

Dette har bevirket, at kommunen har lidt betydelige økonomiske tab.”

Min undersøgelse i anledning af det citerede afsnit i kommunens brev til A vedrører dels spørgsmålet, om kommunen har haft grundlag for at skrive som citeret, og dels om formuleringen lever op til .

Det hører til god forvaltningsskik, at myndighederne skal optræde høfligt og hensynsfuldt i deres kommunikation med borgerne, ligesom myndighederne skal bestræbe sig på at formulere sig på en måde som er så tilstrækkelig præcis, at det ikke skaber usikkerhed hos borgerne om, hvilke forhold, som myndighedernes henviser til.

Jeg gentager derfor min anmodning om, at kommunen gør rede for, hvilke forhold, der ligger til grund for det citerede afsnit.”

Jeg modtog den 20. februar 2002 følgende kommentarer fra A til kommunens svar til mig:

” ...

Mine kommentarer er af hensyn til overskueligheden udformet sådan, at først citeres det afsnit i kommunens redegørelse jeg ønsker at kommentere i anførelsestegn og kursiv, hvorefter mine kommentarer anføres. Dette skyldes, at jeg for visse passager i kommunens redegørelse, har haft svært ved at gennemskue, hvilke af Deres spørgsmål stillet i Deres brev af 11. oktober 2001 kommunen faktisk besvarer.

”Det skal samtidig bemærkes, at han selv i november 2000 forsøgte at få en ulovlig aftale igennem med kommunaldirektøren. (Kopi af skrivelse fra kommunaldirektøren til A af 1. november 2000 beror i sagen). I den forbindelse klagede han til den tidlige borgmester og kaldte kommunaldirektøren paragrafrytter.”

Det er korrekt, at jeg den 1. november 2001 i forbindelse med aflevering af nøgler til kommunens administrationsbygning tilbød min arbejdskraft til kommunen som citeret i kommunens brev af 2. november 2000 til mig. Det er også korrekt at jeg efter mødet med kommunaldirektør D samme morgen havde en samtale med den daværende borgmester for at sige ”pænt farvel” til ham og under samtalen meddelte at kommunaldirektør D ikke ønskede at gøre brug af mit tilbud og betingelser herfor, idet han fandt det i strid med gældende regler. Jeg erindrer ikke at have brugt ordet ”paragrafrytter” men nok ordet ”pernittengryn”.

Jeg fandt efterfølgende anledning til selv at undersøge sagen og skal henvise til resultatet heraf bilag 1. I forbindelse med læsning af avisartikler om Ombudsmandens årsberetning for år 2000 finder jeg der er en vis sammenhæng med min konklusion og den af Ombudsmanden på eget initiativ iværksatte undersøgelse om lov-hjemmel i de af Grønlands Hjemmestyre udstedte administrative regler, cirkulæreskrivelser m.v.

”Beløbet er angivet i det bilag der er vedlagt fra revisionsberetning nr. A er fuldt ud klar over at der er hans merarbejde, der er beskrevet i dette bilag.”

I mit mangeårige virke ved kommunen har jeg set så mange revisionsberetninger med bilag, at jeg også ved, at den revision K Kommune har antaget altid sammen med revisionsberetningen i den formelle fremsendelsesskrivelse til kommunen

fremsender en sagsliste indeholdende navn på de personsager kommunens revision måtte have udtaget til gennemgang. Denne sagsliste, der ikke er offentlig tilgængelig, er bl.a. til brug for såvel kommunalbestyrelse som administration i disses eventuelle videre behandling af sagen således den borger eller ansatte nøjagtig og redeligt bliver gjort bekendt med, at hans personsag har været underkastet en undersøgelse. Dette gælder uanset om man er en ansat, borger eller en person der er fratrukket i tjenesten.

"A er tidligere af chefrevisor R fra Kommunernes Revision blevet gjort opmærksom på at han ikke både kunne oppebærer konstitueringsvederlag samt merarbejdsvederlag samtidig. Dette er sket i forbindelse med at han drøftede de vilkår han skulle fungere under som konstitueret kommunaldirektør. A har på intet tidspunkt kunne betragte sig som værende i god tro"

Det er korrekt, at jeg i den kaotiske situation der opstod i efteråret 1999 ved daværende kommunalbestyrelses beslutninger om den tidligere kommunaldirektør X, hvor jeg blev beordret til at afbryde min ferie i Danmark, både i Danmark og efterfølgende efter hjemkomst til Grønland førte flere telefonsamtaler med såvel chefrevisor R, Kontorchef ... i Kommunernes Tilsynsråd samt direktøren for KANUKOKA om de umulige arbejdsvilkår kommunalbestyrelsen pålagde mig. Men jeg erindrer ikke at chefrevisor R har udtalt sig som anført i citatet. Hvis det er sket, skal jeg anmode om aktindsigt i de notater han måtte have fremsendt til kommunen i tidsrummet fra min hjemkaldelse fra ferie og indtil kommunalbestyrelsen får ansat en fungerende kommunaldirektør. De er i hvert fald aldrig blevet præsenteret for mig. Jeg vedlægger som bilag 2 kopi af brev fra KANUKOKA 16. december 1999 til Kommuners Landsforening i Danmark om den ovenfor nævnte kaotiske situation.

"Det er ligeledes normalt at kommunen korrigerer en del fejl i lønudbetalinger uden at hører den ansatte. Det der er atypisk her er at A er fratrukket."

Jamen dog!!! Hvis der laves fejl af kommunen skal den ansatte efter min opfattelse altid høres/orienteres/underrettes om hvorledes fejl rettes.

"De retsregler der omtales er tjenestemandenslovens regler om udbetaling af merarbejde. A er bekendt med disse regler. Dette er blandt andet baggrunden for at der ikke er nogen henvisning. På et senere tidspunkt er reglerne tilsendt A for om muligt at forsøge at genopfriske hans manglende hukommelse."

Her er det helt klart for mig, at kommunen fuldstændig overser eller bevidst undgår at tage stilling til de aftaleregler der findes mellem tjenestemandensorganisationerne og arbejdsgiverparten om arbejdstidsregler, honorering af merarbejde til tjenestemænd ansat såvel over som under en bestemt lønramme og ansat før og efter 1. april 1991 og meget mere. Endvidere kan jeg oplyse, at jeg ligesom andre ledende embedsmænd ved kommunen - var omfattet af de med samarbejdsudvalg og kommunalbestyrelsens godkendte aftaler om fleks- og arbejdstidsregler ved kommunens administration med tillæg - således at vi ikke selv kunne tilrettelægge vor arbejdstid. Altså, der blev ført kontrol og også med mit virke som økonomichef, når jeg skulle fungere som kommunaldirektør.

"For så vidt angår A's hustrus ret til at repræsentere A, er det en henstilling og ikke et påbud. Baggrunden er at ... den 5. september optrådte særdeles temperamentsfuldt og aggressivt overfor kommunaldirektøren i vidners nærvær. Der vedlægges referat fra den efterfølgende samtale med ... som bilag 3."

Til Ombudsmandens orientering synes jeg det er relevant, at jeg vedlægger kopier af hvad såvel jeg som min kone afleverede til kommunen den 5. september 2001. Se bilag 3.

"Da forholdet har væsentlig betydning for sagen og da A er bekendt med at sagen er fortrolig er det kommunens klarer opfattelse at det er A der misbruger sin tavshedspligt. Han har således forevist og drøftet skrivelsen med den tidligere kommu-

naldirektør, desuagtet at han ved at sagen er omfattet af hans tavshedspligt. Kommunen er ikke i tvivl om at dette er en bevist handling fra A's side.

A har halt det fulde kendskab til den tidligere sag, da han var ansat. Da forholdet har skærpende betydning sagen er det klart at der henvises til forholdet. I øvrigt henvises der til tjenestemandens § 11 stk. 2."

Kommunen henviser i sin redegørelse til tjenestemandens § 11, stk. 2. Jeg mener den lyder således:

"11 stk. 2. Samtidig meddeles det tjenestemanden, efter hvilken lønramme tjenestemanden for tiden aflønnes, og på hvilket tjenestested tjenestemanden indtil videre skal forrette tjeneste."

Hvad har det med sagen at gøre?.

Hvis kommunen i stedet ville have henvist til tjenestemandens § 12, stk. 2 citeret nedenfor,

"12 Stk. 2. Tjenestemanden skal iagttage tavshed med hensyn til de forhold, som tjenestemanden i medfør af sin stilling bliver bekendt med, og hvis hemmeligholdelse i følge sagens natur er påkrævet eller bliver foreskrevet. Tavshedspligten ophører ikke med tjenestemandens udtræder af tjenesten."

så må kommunen søge dom for, at en borger eller tidligere ansat overtræder regler om tavshedspligt ved videregivelse til 3. mand indhold af breve med videre stilet direkte til borgeren eller den tidligere ansatte af den offentlige myndighed.

For så vidt angår den af kommunen nævnte tidligere sag, blev den behandlet ved "Ansættelsesbrev til"

Jeg erindrer, at der kørte en ansættelsessag med en disput mellem Forvaltningen for teknik, bolig og miljø og den daværende personalechef om nævnte person, som havde det daglige ansvar for sagsbehandlingen m.v., om den pgl.s. lønmæssige indplacering som formand på baggrund af tidligere ansættelsesforhold ved det offentlige m.v. og de funktioner pgl. skulle bestride ved kommunen. At jeg har underskrevet ansættelsesbrevet sammen med personalechefen hænger sammen med de underskriftsregler, der gjaldt, at ansættelsesbreve altid skulle underskrives af enten borgmester eller kommunaldirektør.

"ydelse af for stort § tillæg til ... (Beskrevet i bilag nr. 1)

Tillægssag for ...

Udbetaling af ca. 40.000 kroner på A's foranledning uden lovmæssig hjemmel. (Bilag 1)"

Sag om lønmæssig indplacering af driftsingeniørstillingen ved Forvaltningen for teknik, bolig og miljø er rejst overfor aftaleparterne af den tidligere kommunaldirektør 1998/1999. Efter den særdeles langsommelige sagsbehandling i såvel KANUKOKA som i Personaledirektoratet ender sagen på mit bord som fungerende kommunaldirektør som beskrevet i referat af økonomiudvalgsmøde 12/99 og udvalget træffer en beslutning efter hvilken pågældende lønreguleres og med udmeldingen fra KANUKOKA udfærdiges stillingsopslag efter en ny driftsingeniør, da ... fratræder. Med hensyn til betaling for merarbejde, der ligger udover rådighedsforpligtelsen i teknikeroverenskomster, er disse beskrevet endog særdeles klart i overenskomsterne.

"Konstitution af medarbejdere

Der henvises til mail af 11. juni 1998."

Det fremgår klart af E-mailen, at det er en besked fra en overordnet til en underordnet, hvor den overordnede har truffet en pragmatisk løsning på et ledelsesproblem i en længere periode.

"Omklassificering af medarbejdere uden forelæggelse for KANUKOKA

Der henvises til kommunaldirektørens redegørelse (Bilag 1)."

Jeg henviser til mit bilag 2 og på baggrund af min erindring om beslutninger om omstrukturering m.v. af skatteafdeling og inkassoafdeling og hvad KANUKOKA fik fremsendt i denne sag blot konstatere at KANUKOKA nu har en anden holdning.

"Indberetning af erhvervslejemaal (tilskud) for ...

Der henvises kommunaldirektørens redegørelse (Bilag 1) til udskrift af sagen"

Jeg har aldrig haft med denne sag at gøre. ... overtager et lejemål februar 2001, altså 3 måneder efter min pensionering pr. 1. november 2000. Ved en mundtlig kontakt til om daværende chef for boligforvaltningen har jeg fået oplyst at sagsbehandling er foretaget af forvaltningen for teknik, bolig og miljø og at de i sagen udstedte dokumenter ikke er underskrevet af mig. ... har 20. februar 2002 givet mig kopi af den underskrevne lejekontrakt, der vedlægges som bilag 4.

"Det skal afslutningsvis nævnes, at kommunen gentagne gange har henvendt sig til A for at holde et møde, hvor man evt. kunne forlige sagen, men A har ikke ønsket at deltage i disse møder, hverken med revisionen eller med kommunaldirektøren."

Jeg skal her henvise til mine breve/E-mails til kommunen under hvilke betingelser jeg ville deltage i et møde. Kommunen har skrevet i alt 3 gange og der kom aldrig en reaktion på kommunens E-mail af 22. juni 2001 til mig.

..."

Jeg skrev den 26. februar 2002 til kommunen:

"Jeg modtog den 20. februar 2002 pr. telefax A's bemærkninger til kommunens brev til mig af 13. januar 2002 med en redegørelse for sagen.

Jeg vedlægger i den anledning en kopi af A's brev til mig.

Såfremt A's brev giver kommunen anledning til yderligere bemærkninger til sagen, bedes disse meddelt mig inden for 4 uger fra i dag.

Hører jeg ikke fra kommunen, må det forventes, at Ombudsmanden tager stilling til sagen på det foreliggende grundlag.

Jeg erindrer samtidig kommunen om et svar på mit brev af 28. januar 2002, hvori jeg gentager min anmodning om en redegørelse for en passus i et brev af 27. september 2001 til A.

Når jeg har modtaget kommunens svar, går jeg ud fra, at Ombudsmanden kan afslutte sin behandling af sagen.

Jeg har sendt A og hans advokat kopier af dette brev."

Jeg modtog den 18. april 2002 følgende brev fra kommunen:

"Kommunen har nu haft lejlighed til at gennemgå A's svarskrivelse.

Kommunen ønsker at kommentere sagen, idet A på væsentlige områder fordrejer sagen.

Forinden kommune kan svare på sagen, ønsker kommunen A's sag retur, idet kommunen skal bruge sagen i forbindelse med besvarelsen af A's kommentarer.

Kommunen har ikke taget kopi af sagen forinden den blev tilsendt til Jeres kontor."

Jeg modtog den 3. juni 2002 sålydende svar fra kommunen:

"Indledningsvis skal kommunen jfr. Deres skrivelse af 29. april 2002 besvare det i skrivelsen anførte om. kommunens tab.

I den forbindelse skal kommunen henvise til det tidligere fremsendte materiale.

Kommunen skal her bl.a. henvise til følgende sager:

... (Tab ca. 6.000 pr. måned)

... (Tab ca. 40.000,-)

... (Tab ca. 43.000,-)

Ulovligt erhvervslejemaal, (Tab ca. 288.000,-)

Såfremt der ønskes yderligere dokumentation vil dette kunne ske via revisionen. I så fald bedes ombudsmandens ønske herom fremsendes til kommunen snarest muligt, idet revisionen er på besøg i K medio juni 2002.

Kommentarer til A skrivelse.

Indledningsvis vil kommunen starte med at dokumentere, hvordan A forsøger at manipulere samt fordreje sandheden.

Denne dokumentation fremlægges som (Bilag 1) Lejekontrakt mellem K Kommune og ... samt brev til ... af 22. november 1999 (Bilag 2)

I forbindelse med indgåelse af denne lejekontrakt indstillede A til økonomiudvalget at pågældende ikke skulle betale husleje de første 2 år. Økonomiudvalget godkendte A's indstilling. Dette skete selv om pågældende lejer på daværende tidspunkt skyldte kommunen et 6 cifret beløb.

Kommunens "tab" på denne disposition beløber sig til 288.000 i manglende lejeindtægt. Da støtten ligeledes er ydet som driftstilskud er den ulovlig efter de gældende regler om erhvervsstøtte. Dette er måske baggrunden for, at der ikke er foretaget en indberetning til indenrigskontoret af erhvervsengagementet.

Med hensyn til selve A skrivelse har kommunen valgt at kommentere de enkelte punkter med korte kommentarer. Dette skyldes primært at kommunen beklageligvis må prioritere de daglige opgaver højere end sagsbehandlingen i forbindelse med A's sag. Som eksempel henvises til vedlagte besøgsrapport fra revisionen. De sager som er omtalt i afsnit 5 er sager som revisionen har taget op på foranledning af den øverste administrative ledelse. Hovedparten af de beskrevne "fejl" stammer fra den tid, hvor A havde ansvaret for området. Bl.a. er sag 16 tidligere omtalte sag vedr. ... Besøgsrapporten vedlægges som bilag 3.

Bemærkninger til de enkelte afsnit:

Afsnit 1.

Det ligger tilsyneladende i A's natur at drage tvivl om og forsøge at omgå de love og regler der er gældende på Grønland.

Afsnit 2.

A er den eneste der har været konstitueret som kommunaldirektør. Da det er det sagen handler om formodede kommunen, at han kunne identificere sig selv.

Afsnit 3.

Kommunen vil foranledige kommunens chefrevisor til at udarbejde en erklæring. Erklæringen vil blive fremsendt til ombudsmanden.

Afsnit 4.

Ingen kommentarer (Bliver tidsmæssigt for krævende)

Afsnit 5.

Kan A fralægge sig ansvaret, når han har kendskab til reglerne?

Afsnit 6.

Kommunen forstår ikke hvad ... har med A's ulovlige udbetalte merarbejde at gøre. Vil ombudsmanden begrunde hvorfor dette element er inddraget i sagen?

Afsnit 7.

X (Kommunaldirektør og kollega til A, som blev afskediget på grund embedsmisbrug) har anmeldt kommunaldirektøren til politiet på baggrund af A's henvendelse til ham. Såfremt der er en sag formoder kommunen at domstolene afgør den.

Afsnit 8.

A kan ikke frasige sig ansvaret for fejlindplaceringen.

Afsnit 9.

A fordrejer igen sandheden,

Der er tre vigtige elementer i denne sag.

1. Sagen er ikke godkendt ved KANUKOKA, da A foranlediger sagen rejste for økonomiudvalget
2. A skriver en tilføjelse til økonomiudvalgets referat efter mødet, hvor han oplyser at sagen stadig ikke er godkendt
3. A ansætter en ny medarbejder på de ikke godkendte vilkår.

Afsnit 10.

A fralægger sig igen et ansvar. Efter kommunens opfattelse har han som embedsmand pligt til at gøre det politiske system opmærksom på ulovligheder.

Afsnit 11.

Kommunen må konstatere at A's hukommelse svigter på væsentlige punkter. Bilag 2 er en generel gennemgang af nogle forhold i kommunen og ingen godkendelse af klassificeringer.

A har ingen skriftlig eller mundtlig godkendelse fra KANUKOKA, da han omklassificerer skattechefen samt inkassocheffen. Efterfølgende har KANUKOKA overfor kommunen oplyst, at stillingerne skulle nedklassificeres ved ledighed.

Afsnit 12.

Der henvises til bilag og 2.

Afsnit 13.

Ingen kommentarer, idet det kun kan blive påstand mod påstand

Kommunen beklager den korte besvarelse, men håber, at ombudsmanden har fået de mest nødvendige oplysninger.

Ombudsmanden bedes oplyse, at om ombudsmanden finder det fornødent at indhente erklæringer fra chefrevisor R eller anden myndighed forinden sagen afgøres."

Jeg gav i brev af 12. juni 2002 A adgang til at kommentere kommunens seneste svar.

Jeg skrev samtidig til kommunen:

"Jeg har den 3. juni 2002 modtaget kommunens bemærkninger i brev af 31. maj 2002 til A's partshøringssvar af 20. februar 2002.

Jeg har givet A adgang til at kommentere kommunens seneste svar.

Herefter forventer jeg, at jeg kan afslutte mine undersøgelser i sagen.

Kommunen stiller mig i øvrigt i brevet af 31. maj 2002 nogle spørgsmål, som jeg kan besvare således:

Kommunen ønsker oplyst, om jeg ønsker at modtage dokumentation eller erklæringer fra kommunens revisor eller fra andre myndigheder til brug for sagen.

Jeg forventer, at dette ikke bliver aktuelt.

Jeg bemærker i tilknytning hertil, at det falder uden for min undersøgelse at tage stilling til, om kommunens tilbagebetalingskrav er berettiget.

Jeg undersøger alene, om kommunen har overholdt de forvaltningsretlige regler i forbindelse med afgørelsen om at kræve beløb tilbagebetalt fra A.

Kommunen oplyser dernæst, at kommunens chefrevisor vil udarbejde en erklæring, som vil blive tilsendt mig.

Jeg bemærker til dette, at det, som anført, falder uden for min opgave at tage stilling til, om kommunens tilbagebetalingskrav er berettiget.

Hvis kommunen alligevel måtte ønske at sende mig revisorens erklæring bemærker jeg, at denne erklæring ikke kan forventes at indgå i min vurdering af sagen.

Kommunen ønsker dernæst oplyst årsagen til, at jeg i min undersøgelse har inddraget spørgsmålet om ... kunne være partsrepræsentant for A.

Jeg kan til orientering oplyse, at A i sin klage til mig har henvist til det brev, hvori kommunen kommenterer spørgsmålet.

Desuden er retten til partsrepræsentation en grundlæggende ret for borgerne, som det naturligt falder inden for min virksomhed at påse overholdelsen af.

Jeg har sendt A en kopi af dette brev.”

A's advokat meddelte mig telefonisk den 23. august 2002, at A ikke ønskede at fremsende yderligere bemærkninger til mig.

Jeg udtalte herefter:

”Generelt om kommunens tilbagebetalingskrav.

Afgrænsningen af min undersøgelse:

Min undersøgelse af kommunens sagsbehandling har alene været rettet mod kommunens krav på tilbagebetaling af det beløb på 54.846 kr., som kommunen gør rede for i sit brev af 22. maj 2001 til A.

Kommunens tilkendegivelser i sagen over for såvel A som over for mig om, at kommunen i øvrigt har tilbagesøgningskrav eller erstatningskrav mod A har jeg ikke fundet grundlag for at undersøge, idet kommunen ikke ses at have meddelt A afgørelser om, hvilke yderligere krav, som kommunen agter at gøre gældende.

Retsgrundlaget for kommunens tilbagesøgningskrav:

Det er ubestridt, at tilbagebetalingskravet angår vederlæggelse for merarbejde i to perioder, hvor A har været konstitueret som kommunaldirektør.

Det antages, at forvaltningsmyndigheder har krav på tilbagebetaling af løn og lignende i tilfælde, hvor lønmodtageren vidste eller alene på grund af grov uagtsomhed var uvidende om, at der blev udbetalt for meget.

Kommunens afgørelse om at kræve tilbagebetaling er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, idet afgørelsen samtidig tilbagekalder eller annullerer tidligere truffne beslutninger om at yde betaling til A for merarbejde.

Det betyder, at kommunens undersøgelse af sit krav skal opfylde forvaltningsrettens almindelige krav, undersøgelsesprincippet, om undersøgelse af sager, forinden der træffes afgørelse.

Det har således været nødvendigt for kommunen at undersøge, både om udbetalingerne til A har været uberettigede og om A har været i god tro.

Såfremt kommunen herefter vurderer, at udbetalingerne har været uberegtigede, og at A vidste eller burde vide dette, kan dette i sig selv ikke antages at indebære, at der (fuldt ud) kan/bør stilles krav om tilbagebetaling.

Kommunen må anlægge en bredere vurdering, hvor også andre relevante forhold i relation til den skete udbetaling inddrages, herunder spørgsmål om, hvem der er nærmest til at bære risikoen for de skete udbetalinger, og om udbetalingerne beror på en fejlfortolkning af reglerne, som kommunen bør bære risikoen for.

Undersøgelingsprincippet:

Undersøgelingsprincippet indebærer, at kommunen er forpligtet til at fremskaffe eller søge fremskaffet de fornødne oplysninger for sagens behandling.

Princippet er en garantiforskrift for borgerne, hvis iagttagelse generelt er af væsentlig betydning for afgørelsens lovlighed og retfærdighed.

Undersøgelingsprincippetets formål er således at sikre, at forvaltningsmyndighedernes afgørelser bliver materielt lovlige og rigtige.

Det forudsætter, at alle relevante forhold er belyst ved det foreliggende materiale. Er der tvivl om holdbarheden af et væsentligt faktum, hører det med til sagsoplysningen at søge denne tvivl afklaret. Også oplysninger som indhentes fra andre myndigheder og sagkyndige, må myndighederne efter omstændighederne forholde sig kritisk til, og ikke uden videre lægge til grund ved bedømmelsen af sagen.

Kommunen kan således ikke lovligt basere en afgørelse på formodninger, forudsætninger og antagelser, som ikke er dokumenteret.

At alle relevante forhold skal inddrages i undersøgelsen indebærer, at kommunen ikke kan undlade at undersøge, om der foreligger oplysninger, som taler til gunst for den private part.

Har kommunen foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af, om merarbejdsbetalingen til A har været uberettiget?

Det er oplyst, at sagen er indledt af kommunen i forbindelse med, at den nye kommunaldirektør blev opmærksom på, at der var udbetalt merarbejdsbetaling til blandt andre A.

Kommunen anmodede herefter Kommunernes Revision om at revidere lønudbetalingerne til A.

Resultatet af denne revision fremgår af den oven for citerede revisionsberetning nr. ... og besøgsrapport nr. ...

I beretning nr. ... vurderer revisionen, at der er sket udbetalinger af merarbejde i de perioder, hvor A har været konstitueret som kommunaldirektør, samtidig med, at det følger af aftalen, som er kundgjort i Nal. C-I 2-1-346, at lønninger til de af aftalen omfattede kommunale chefer dækker alt merarbejde og honorering for mistede fridage.

Samtidig vurderer revisionen, at tjenestetidsaftalen for tjenestemænd, som er kundgjort i Nal. C-I 8-1-70, åbner mulighed for honorering af merarbejde for tjenestemænd i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede stillinger i særlige tilfælde, dog som engangsvederlag og ikke som løbende betaling.

I besøgsrapport nr. ... vurderer revisionen som i beretning nr. ..., dog at revisionen i besøgsrapporten ikke har gentaget spørgsmålet om den aftaleregulerede dispensationsadgang.

Ved besvarelse af spørgsmålet om revisionens vurderinger har udgjort et tilstrækkeligt grundlag for at fastslå, at merarbejdsbetalingen har været uberettiget, er det også nødvendigt at inddrage de særlige regler i den kommunale styrelseslov om revisionens opgaver.

Det fremgår således af landstingslov nr. 20 af 3. november 1994 om kommunalbestyrelser og bygdebestyrelser m.v. § 46, stk. 2:

"Stk. 2. Revisionen skal omfatte alle regnskabsområder, der hører under kommunalbestyrelsen. Ved revisionen efterprøves, om regnskabet er retvisende, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis."

Der ligger heri, at revisionen skal være af finansiel/regnskabsmæssig karakter, men at revisionen også i et vist omfang skal vurdere det juridiske, økonomiske eller bevismæssige grundlag for kommunens beslutninger og påpege fejl heri.

Det følger heraf, at kerneområdet for revisionen, det vil sige det område, hvor revisionen må anses for særlig sagkyndig, er regnskabsmæssige spørgsmål.

Revisionens vurderinger af retlige og faktiske spørgsmål er et accessorium til den regnskabsmæssige kontrol, og revisionen kan ikke anses for særlig sagkyndig i retlige og bevismæssige vurderinger.

Desuden skal kommunalbestyrelsen efter styrelseslovens § 45, stk. 4, tage stilling til revisionens bemærkninger. Det betyder, at ansvaret for kommunens økonomiske dispositioner ligger hos kommunalbestyrelsen.

Henset hertil og til det ovenfor beskrevne princip om, at kommunen i et omfang skal forholde sig kritisk til sagkyndige vurderinger, er det min opfattelse, at kommunen ikke uprøvet har kunnet lægge en revisionsmæssig vurdering af et tilbagebetalingsspørgsmål til grund.

I den foreliggende sag, hvor revisionen selv peger på, at der kan være tvivl om klassificeringsaftalens forståelse i forhold til tjenestetidsaftalens § 22, har kommunen været forpligtet til at afklare dette spørgsmål, forinden der blev truffet beslutning om at kræve tilbagebetaling hos A.

Revisionens bemærkninger om engangsvederlag i modsætning til løbende udbetaling burde samtidig have været vurderet kritisk, herunder ud fra tjenestetidsaftalens § 24 og i øvrigt ud fra forvaltningsrettens princip

om, at der konkret kan dispenseres til fordel for borgerne uden særlig lovhjemmel, når dispensationen er sagligt begrundet.

Det er sammenfattende min opfattelse, at kommunens undersøgelse af retsgrundlaget for de skete udbetalinger til A har været mangelfuld, hvilket er kritisabelt.

Har kommunen kunnet lægge til grund, at A vidste eller burde vide, at udbetalingerne var uberettigede?

Kommunen har i sine høringssvar til mig oplyst, at kommunen er af den opfattelse, at A dels gennem drøftelser med kommunens revision og dels gennem sin stilling som personalechef måtte være bekendt med reglerne for honorering af merarbejde.

Kommunens opfattelse heraf kan ikke give mig anledning til bemærkninger.

Jeg finder imidlertid, at kommunen ikke alene har kunnet støtte sig til denne opfattelse.

Kommunen har, ved en vurdering af, hvorvidt A vidste eller burde vide, at merarbejdsbetalingen var uberettiget, også måttet tage stilling til, at kommunen af KANUKOKA, således som revisionen også nævner det i beretning nr. ..., i brev af 27. juli 1998, er blevet vejledt om tjenestetidsaftalens § 22.

Endvidere burde kommunen have vurderet betydningen af, at kommunaldirektøren i det oven for citerede notat af 4. februar 1998 godkendte månedsvis betaling af A's merarbejde ud over rådighedsforpligtelsen, og at det udbetalte merarbejde i et omfang er godkendt eller anvist af kommunaldirektøren eller borgmesteren.

Jeg finder det også kritisabelt, at kommunen ikke har inddraget disse forhold i sin undersøgelse.

Hvem er nærmest til at bære risikoen for udbetalingerne, hvis de har været uberettigede?

Som jeg har beskrevet oven for under mine bemærkninger om retsgrundlaget for kommunens tilbagebetalingskrav, må kommunen ved sin vurdering af, om de udbetalte beløb skal søges tilbage fra A, foretage en vurdering, som ikke snævert knytter sig en vurdering af, om A efter kommunens opfattelse har været i god eller ond tro.

Kommunen er henvist til også at tage stilling til, om A eller kommunen er nærmest til at bære risikoen for uhjemlede udbetalinger af godtgørelse for merarbejde til A.

Kommunen ses ikke at have vurderet dette spørgsmål nærmere, hvilket er kritisabelt.

Øvrige momenter af relevans for sagen.

Kommunen har oplyst, at kravet om tilbagebetaling først er rejst efter A's pensionering, idet kommunen afventede resultatet af den igangsatte revision af cheflønninger.

Jeg er enig med kommunen i, at det har været relevant at afvente revisionens undersøgelser.

Jeg finder imidlertid samtidig, at det forhold, at den pågældende tjenestemand pensioneres, forinden sagen afgøres, må tillægges en – om end begrænset – betydning for spørgsmålet om gennemførelsen af et tilbagebetalingskrav, som kan henføres til forhold, som ligger før pensioneringen.

Kommunen må derfor også inddrage dette forhold i sit afgørelsesgrundlag.

Kommunens sagsbehandling i øvrigt.

Partshøring:

Efter sagsbehandlingslovens § 19 er der en obligatorisk pligt til at foretage partshøring som følger:

”§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningerne karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse.
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) forelæggelsen af oplysningerne for parten vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, herunder fordi afgørelsen omfatter et meget stort antal personer med partsstatus, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at give en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Landsstyret kan fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 2 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.”

Sagsbehandlingslovens regler om partshøring har i lyset af det oven for beskrevne undersøgelsesprincip til formål at sikre, at den der er part i en forvaltningssag, får lejlighed til at gøre sig bekendt med og kommentere

tere det faktiske afgørelsesgrundlag, inden sagen afgøres. Det må i sig selv anses for at være af betydning for tilliden til den offentlige forvaltning, at parten får lejlighed til at kontrollere myndighedens beslutningsgrundlag, inden afgørelsen træffes. En ret for parten til at få lejlighed til at påpege, hvad den pågældende anser for at være misforståelser, unøjagtigheder eller ufuldstændigheder i det foreliggende sagsmateriale, vil også kunne medvirke til at sikre, at forvaltningens afgørelser træffes på det bedst mulige grundlag.

Tilsidesættelse af en partshøringspligt, som er en garantiforskrift for borgerne, vil som udgangspunkt medføre afgørelsens ugyldighed.

Har kommunen haft pligt til at partshøre A forinden, kommunen traf afgørelse?

Efter formuleringen af kommunens brev af 7. april 2001 til A, var beslutningen om at kræve et beløb tilbagebetalt allerede truffet af kommunens økonomiudvalg.

Kommunen har i det hørings svar, som jeg modtog den 23. januar 2002 bekræftet, at brevet af 7. april 2001 ikke er en partshøring, idet kommunen har udtalt:

”A har på intet tidspunkt kunne betragte sig som værende i god tro.

A har således kunne forvente at han skulle tilbagebetale pengene. Efter kommunens opfattelse er der ikke tale om høringspligt, såfremt man er klar over at man skal tilbagebetale eksempelvis indberetning af for mange overtimer.

Det er ligeledes normalt at kommunen korrigerer en del fejl i lønudbetalinger uden at hører den ansatte. Det der er atypisk her er at A er fratrukket.”

Jeg bemærker for det første, at rettelse af ”fejl i lønudbetalinger”, som indebærer et tilbagebetalingskrav mod den ansatte, er forvaltningsretlige afgørelser, jf. også mine bemærkninger ovenfor om retsgrundlaget for kommunens tilbagesøgningskrav, hvorfor partshøringsreglerne skal overholdes i denne situation.

Jeg bemærker dernæst, at kommunen har støttet sit krav på udtalelser fra Kommunernes Revision, som A ikke ses at være gjort særskilt bekendt med forinden, tilbagebetalingskravet blev rejst.

Den omstændighed, at A efter kommunens opfattelse i anden sammenhæng, i embeds medfør som økonomi- og personalechef, har været bekendt med de omstændigheder, som kommunen støtter sit krav på (regelgrundlaget for merarbejde), fritager ikke kommunen for at partshøre A, når det må antages, at A ikke har haft grund til at påregne, at oplysningerne ville indgå i en sag rettet mod ham.

Jeg finder allerede derfor, at det er en væsentlig og kritisabel fejl, at kommunen ikke har partshørt A over beslutningsgrundlaget, forinden kommunen traf afgørelse om at kræve tilbagebetaling.

Begrundelse:

Sagsbehandlingsloven indeholder følgende regler om begrundelsespligt:

”§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

...

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. Begrundelsens indhold kan begrænses, i det omfang partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.”

Der ligger blandt andet i begrundelsespligten, at begrundelsen skal være dækkende og retvisende.

Kommunen må således ikke i begrundelsen udelade omtvistede eller uklare oplysninger.

Der er, som tidligere nævnt, tale om, at revisionen i beretning nr. ... har gjort opmærksom på de særlige dispensationsregler i arbejdstidsaftalen for tjenestemænd.

Begrundelsespligten indebærer således, at kommunen har været forpligtet til i sin begrundelse at fremhæve, at revisionen har fremdraget tvivl om adgangen til at dispensere fra klassificeringsaftalen, og hvorledes kommunen har forholdt sig til dette spørgsmål.

Jeg finder det kritisabelt, at kommunen ikke har gjort rede for dette forhold, idet begrundelsen i den foreliggende form i afgørelsen af 7. april 2001 fremstår som misvisende.

Kommunen har endvidere i sit brev af 7. april 2001 til A ikke anført, hvilket beløb, som kommunen krævede tilbagebetalt hos A.

Kommunen har i det svar, som jeg modtog 23. januar 2002, begrundet dette med, at beløbet fremgik af det uddrag af revisionens besøgsrapport nr. ..., som kommunen vedlagde som bilag til brevet til A, og at A var klar over, at det var hans merarbejde, som sagen drejede sig om.

Jeg bemærker hertil, at uddraget fra besøgsrapporten omtaler en række forskellige udbetalinger, og at det, sammenholdt med kommunens eget brev, ikke kan have stået A klart, hvilke beløb, som kommunen krævede betalt.

Kommunens brev opfylder derfor heller ikke kravet om en fyldestgørende begrundelse på dette punkt.

Min sammenfattende vurdering af kommunens sagsbehandling.

Som det fremgår af min gennemgang, har kommunen tilsidesat væsentlige retsgarantier for gyldigheden af afgørelsen om at kræve tilbagebetaling.

Der er således tale om, at kommunen har undladt at foretage en tilstrækkelig undersøgelse af

- om A med urette har oppebåret merarbejdsbetaling,
- om A har modtaget merarbejdsbetaling i god tro og
- om der i øvrigt har foreligget forhold, som kunne tale for bortfald eller nedsættelse af tilbagebetalingskravet.

Kommunen har endvidere undladt at partshøre A forinden afgørelsen om at kræve et beløb tilbagebetalt blev besluttet.

Endelig er begrundelsen i brevet af 7. april 2001 utilstrækkelig og misvisende.

Som følge af de begåede sagsbehandlingsfejl henstiller jeg, at kommunen genbehandler sagen forinden, kommunen tager stilling til, om sagen skal indbringes for domstolene.

God forvaltningsskik:

God forvaltningsskik er en fællesbetegnelse for en række, overvejende etisk baserede principper om forvaltningens adfærd over for borgerne, hvor en tilsidesættelse af disse principper ikke kan forventes at blive sanktioneret af domstolene med ugyldighed af forvaltningens dispositioner.

Imidlertid kan væsentlig og grov tilsidesættelse af god forvaltningsskik være ansvarspådragende for myndigheden eller myndighedens ansatte, hvis tilsidesættelsen eksempelvis kan kvalificeres som en tjenesteforseelse eller som en overtrædelse af den kommunale styrelseslovgivning eller kriminalloven, ligesom et erstatningsansvar kan komme på tale, hvis forsømmelsen har medført et erstatningsberettigende tab for en borger.

Jeg har i lyset af de principper for god forvaltningsskik, som kommunen skal overholde, afkrævet kommunen en redegørelse for dele af kommunens korrespondance med A om tilbagebetalingskravet.

Jeg bemærker til de enkelte dele af kommunens breve:

Kommunens brev af 22. maj 2001 til A.

Brevet indeholder følgende passus:

”For så vidt angår den løbende udbetaling af merarbejde samt udbetalingen af særydelser skal jeg oplyse Dem om, at De vil blive indkaldt til et møde i forbindelse med revisionens besøg her i kommunen medio juni 2001.”

Jeg forstår kommunens svar, som jeg modtog 23. januar 2002, således, at kommunen forbeholder sig ret til at kræve tilbagebetaling af beløb ud over 54.846 kr.

Det følger af god forvaltningsskik, at forvaltningen ved sine henvendelser til borgerne skal udtrykke sig præcist således, at borgerne ikke bliver i tvivl om formålet med henvendelsen.

En upræcis oplysning, som den citerede, er egnet til at skabe usikkerhed hos A om, hvorvidt kommunen gør krav gældende ud over de opgjorte 54.846 kr.

Kommunen burde, hvis det var hensigten at oplyse A om, at opgørelsen af kravet på 54.846 kr. var foreløbig, udtrykkeligt have oplyst dette.

Herudover meddeler kommunen i brevet, at A ville blive indkaldt til et møde.

Jeg bemærker hertil, at kommunen naturligvis kan foreslå A et møde, hvis dette skønnes hensigtsmæssigt.

Kommunen har imidlertid ikke kompetence til at pålægge A at møde på kommunekontoret, ligesom det følger af, at tilbagebetalingssagen er rejst på kommunens initiativ, at A ikke kan pålægges at medvirke til kommunens sagsoplysning.

Jeg finder derfor oplysningen om en mødeindkaldelse uheldig i den foreliggende form.

Kommunens brev af 5. september 2001 til A:

Brevet indeholder en række personligt prægede vurderinger af A og hans ægtefælle. Herudover er brevet egnet til at blive opfattet som bebrejdende, insinuerende og befalende.

Myndighedernes henvendelser til borgerne skal formuleres i et sagligt, høfligt og hensynsfuldt sprog.

Jeg må finde det overordentlig uheldigt, at brevet er holdt i sådanne vendinger, som kan opfattes som stærkt krænkende af A, og som falder klart uden for, hvad en offentlig myndighed kan tillade sig i sin korrespondance med borgerne.

Herudover må jeg finde det meget uheldigt, at kommunen har udtrykt sig på en måde, som er egnet til at give A opfattelsen af, at kommunen ville begrænse hans ret til partsrepræsentation, jf. sagsbehandlingslovens § 8.

Kommunens brev af 27. september 2001:

Brevet er holdt i en bebrejdende, belærende og anklagende tone.

Jeg finder, på samme måde som i forhold til brevet af 5. september 2001, at dette er overordentlig uheldigt og klart falder uden for det sprog, som offentlige myndigheder skal anvende i korrespondancen med borgerne.

Jeg bemærker konkret i forhold til følgende passus i kommunens svar, som jeg modtog 23. januar 2002:

”Da forholdet har væsentlig betydning for sagen og da A er bekendt med at sagen er fortrolig er det kommunens klarer opfattelse at det er A der misbruger sin tavs-

hedspligt. Han har således forevist og drøftet skrivelsen med den tidligere kommunaldirektør, desuagtet at han ved at sagen er omfattet af hans tavshedspligt. Kommunen er ikke i tvivl om at dette er en bevist handling fra A's side."

Det er kommunens ansvar, at der ikke uberettiget røbes tavshedsbelagte oplysninger i korrespondancen med borgerne.

Kommunen kan ikke pålægge en borger tavshedspligt om forhold, som kommunen selv oplyser om i et brev til den pågældende borger.

Kommunen har således ikke grundlag for at bebrejde A, at han videregav brevet til andre.

Jeg bemærker for god ordens skyld, at det falder uden for denne undersøgelse at tage stilling til, om kommunaldirektør D har brudt sin tavshedspligt ved brevet af 27. september 2001 til A.

Herudover har jeg særskilt noteret mig følgende passus i brevet:

"Afslutningsvis skal jeg ikke undlade at gøre opmærksom på, at jeg kan dokumentere at du på andre væsentlige områder også har tilsidesat hjemmestyrets aftale- og lovgrundlag.

Dette har bevirket, at kommunen har lidt betydelige økonomiske tab."

Denne udtalelse, som er egnet til at blive opfattet som truende og injurierende, ses, efter kommunens oplysninger om grundlaget for udtalelsen, ikke at have nogen sammenhæng med kommunens opgørelse af sit tilbagebetalingskrav mod A for for meget udbetalt løn.

Jeg finder, at denne udtalelse fra kommunen, som må betegnes som klart usaglig og umotiveret i forhold til spørgsmålet om det opgjorte tilbagebetalingskrav mod A for for meget udbetalt løn, i sig selv er en væsentlig og overordentlig uheldig tilsidesættelse af god forvaltningsskik.

Kommunens besvarelse af mine henvendelser:

Kommunen har også i sine svar til mig i sagen udtalt sig på en nedladende, anklagende og insinuerende måde om A.

Jeg finder anledning til at bemærke, at jeg forventer, at myndighederne i deres svar til mig meddeler mig de oplysninger og de udtalelser, som jeg anmoder om i en saglig form og uden at fremsætte beskyldninger mod borgerne, som det falder uden for min undersøgelse at forholde mig til.

Sammenfattende om kommunens tilsidesættelse af god forvaltningsskik:

Kommunen har, som beskrevet, efter min opfattelse i væsentlig grad tilsidesat god forvaltningsskik i sine henvendelser til A.

Jeg anmoder derfor kommunen om at meddele mig, hvad dette giver anledning til.

Mine afsluttende bemærkninger:

Jeg har ved kopi af dette brev og ved særskilt brev orienteret A om min opfattelse af sagen.

Jeg returnerer samtidig kommunens personalesag for A med tak for lån.”

K Kommune svarede ved brev af 8. november 2002 således:

”K Kommune skal hermed meddele, at man har modtaget Ombudsmandens skrivelse af 14. oktober 2002.

Da der er rejst kraftig kritik af kommunens kommunaldirektør, påregner kommunen en sagsbehandlingstid på minimum 4 uger, da kommunens advokat skal inddrages mhp. en vurdering af sagen, hvorefter sagen forelægges kommunalbestyrelsen.

Når Kommunalbestyrelsen har behandlet sagen, vil der tilgå Ombudsmanden nærmere oplysninger om det videre forløb.”

Jeg havde ved bereningsårets udløb ikke hørt fra kommunen.